

Πως επηρέασαν τα μέτρα έναντι της εξάπλωσης του SARS-CoV-2 την επιδημιολογία της γρίπης στο Βόρειο ημισφαίριο;

Σύμφωνα με άρθρο του Nicola Jones στο περιοδικό Nature (doi: 10.1038/d41586-020-01538-8) υπολογίζεται ότι τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης που αποσκοπούν στην επιβράδυνση της εξάπλωσης του κορωνοϊού **έχουν μειώσει χρονικά την περίοδο της εποχικής γρίπης στο βόρειο ημισφαίριο κατά περίπου έξι εβδομάδες.**

Οι Ιατροί του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μαρία Γαβριατοπούλου, Ιωάννης Ντάνας και Θάνος Δημόπουλος,** ανέλυσαν τα πρόσφατα δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, εκτιμάται ότι 290.000–650.000 άνθρωποι πεθαίνουν από εποχική γρίπη κάθε έτος, οπότε μια βραχύτερη χρονικά περίοδος γρίπης μπορεί να σημαίνει δεκάδες χιλιάδες λιγότερες χαμένες ζωές. Ωστόσο, οι άμεσες επιπτώσεις στην παγκόσμια υγεία θα είναι δύσκολο να συγκριθούν με τον μεγάλο αριθμό θανάτων από COVID-19 και άλλα αίτια από το 2020 και έπειτα. Η παρακολούθηση της επιδημιολογίας της γρίπης και άλλων μολυσματικών ασθενειών μπορεί να βοηθήσει στην αποκάλυψη της αποτελεσματικότητας των πολιτικών δημόσιας υγείας που αποσκοπούν στη διακοπή της πανδημίας του κορωνοϊού.

Τα περιστατικά εποχικής γρίπης στο βόρειο ημισφαίριο συνήθως κορυφώνονται τον Φεβρουάριο και τελειώνουν μέχρι τα τέλη Μαΐου. Ασυνήθιστα, τη φετινή χρονιά τα εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα γρίπης μειώθηκαν κατακόρυφα στις αρχές Απριλίου, λίγες εβδομάδες μετά την κήρυξη της πανδημίας COVID-19 στις 11 Μαρτίου. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι κατά την έναρξή της, η φετινή επιδημία της γρίπης ήταν ιδιαίτερα σοβαρή καθώς παρουσιάστηκε ταχεία έξαρση των κρουσμάτων. Οι παρατηρήσεις στηρίζονται σε δεδομένα περισσότερων από 150.000 δειγμάτων που αναλύθηκαν από εθνικά εργαστήρια γρίπης σε 71 χώρες που συνεισφέρουν δεδομένα στο παγκόσμιο σύστημα παρακολούθησης της επιδημιολογίας της γρίπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας FluNet (https://www.who.int/influenza/gisrs_laboratory/flunet/en/).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας θεωρεί ότι τα μέτρα δημόσιας υγείας όπως οι περιορισμοί κίνησης, η κοινωνική απόσταση και η επιμελής προσωπική υγιεινή πιθανότατα είχαν επιπτώσεις στη μείωση της γρίπης και άλλων ιογενών λοιμώξεων του αναπνευστικού. Παράλληλα, δεν μπορεί κανείς να αποκλείσει ότι άτομα με συμπτώματα γρίπης μπορεί να μην αναζήτησαν εξειδικευμένη ιατρική φροντίδα λόγω φόβου COVID-19 και επομένως να μην καταγράφηκαν στα επίσημα στατιστικά στοιχεία.

Τα τοπικά στοιχεία από την πολιτεία της Νέας Υόρκης επιβεβαιώνουν το μοτίβο. Αν και η καταγραφή κρουσμάτων εποχιακής γρίπης ξεκίνησε μερικές εβδομάδες νωρίτερα από το συνηθισμένο, το ποσοστό των κρουσμάτων μειώθηκε απότομα και η περίοδος της γρίπης έληξε πέντε εβδομάδες νωρίτερα από το παρελθόν. **Στο Χονγκ Κονγκ, η φετινή περίοδος της εποχικής γρίπης ήταν κατά 63% βραχύτερη από εκείνη των προηγούμενων πέντε ετών και ο αριθμός των θανάτων από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη ήταν 62% χαμηλότερος** (Chan, K. H. et al. Br. Med. J. 369, m1628 (2020)). Παρόμοια μείωση είχε επίσης παρατηρηθεί κατά τη διάρκεια της επιδημίας του SARS-CoV-1 το 2003.

Επιπρόσθετα, η επιδημιολογία άλλων λοιμωδών νοσημάτων πιθανώς επηρεάστηκε φέτος. **Στο Χονγκ Κονγκ ο αριθμός των κρουσμάτων ανεμοβλογιάς μειώθηκε κατά περίπου 50%-75% σε σύγκριση με τα προηγούμενα. Στην ίδια χώρα, τον Απρίλιο τα κρούσματα ιλαράς και ερυθράς ήταν τα χαμηλότερα παγκοσμίως, ενώ μόνο 36 περιπτώσεις ερυθράς αναφέρθηκαν τον Απρίλιο παγκοσμίως.** Σε αυτές τις ασθένειες που συνήθως προσβάλλουν τα παιδιά πιστεύεται ότι σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε το κλείσιμο των σχολείων.

Επιπλέον, η επιδημιολογία σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων μπορεί να επηρεαστεί. Αφενός, η μείωση των στενών επαφών μπορεί να οδηγήσει σε πτωτική πορεία των νέων κρουσμάτων. Αφετέρου μια τέτοια εικόνα μπορεί να είναι το αποτέλεσμα της μειωμένης προσέλευσης των ασθενών, το οποίο θα οδηγήσει σε μεταγενέστερη αύξηση των κρουσμάτων. Ωστόσο, άλλες μεταδοτικές ασθένειες, όπως η φυματίωση, πιθανώς να παρουσιάσουν ανοδική πορεία, επειδή τα προγράμματα πρόληψης και καταπολέμησης λοιμωδών νοσημάτων

έχουν μερικώς ή ολικώς ανασταλεί κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19. Ο διεθνής οργανισμός «Stop TB Partnership» δημοσίευσε μια έκθεση νωρίτερα τον Μάιο, και εκτιμά ότι ένα μια καθολική αναστολή των προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης για 3 μήνες ακολουθούμενη από μια περίοδο ανάκαμψης 10 μηνών δυνητικά μπορεί να προκαλέσει επιπλέον 1,37 εκατομμύρια θανάτους παγκοσμίως από φυματίωση τα επόμενα 5 χρόνια.

Παράλληλα, στο Νότιο ημισφαίριο η εποχή της γρίπης μόλις ξεκινά με αναμενόμενη κορύφωση τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο. Η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα παρακολουθεί με ενδιαφέρον την επιδημιολογική πορεία και το εάν τα μέτρα έναντι της εξάπλωσης του SARS-CoV-2 θα έχουν ανάλογο αντίκτυπο με το Βόρειο ημισφαίριο.